

Novela zákona o obchodních korporacích – stručný přehled vybraných změn

Únor 2020

Autoři: [Eva Jíhová](#), [Kamila Daňková](#), [Petr Kalenský](#)

Kontaktní osoby: [Jan Jakoubek](#), [Václav Kubr](#)

Dne 13. února 2020 byla ve Sbírce zákonů vyhlášena první rozsáhlá novela zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, v platném znění (dále jen “ZOK”), jejímž cílem je snížení regulatorní zátěže a odstranění některých výkladových nejasností stávající úpravy. Nabytí účinnosti novely je (s určitými výjimkami) stanoveno na 1. ledna 2021.

Níže shrnujeme vybrané významné změny zavedené novelou:

1. Nová možnost splacení peněžitých vkladů u tzv. nízkokapitálových společností (§ 23 odst. 2 ZOK)

S cílem snížení nákladů a administrativní a časové zátěže bylo přijato ustanovení, podle něhož lze nově v případech, kdy výše všech peněžitých vkladů do společnosti s ručením omezeným v souhrnu nepřesáhne 20.000 Kč, takový peněžitý vklad(y) splatit v hotovosti přímo do rukou správce vkladu – např. notáře nebo pověřeného společníka. Jedná se o výjimku z nadále platného pravidla, podle kterého lze peněžité vklady splatit výlučně na zvláštní bankovní účet. Novinka přinese urychlení zejména v případě potřeby zajištění nových SPV společností.

2. Rozdělení zisku a jiných vlastních zdrojů (§ 34 ZOK)

Novela výslovně zavádí možnost dovozovanou dosud pouze výkladem, když stanoví, že rozdělení zisku či jiných vlastních zdrojů společnosti lze učinit kdykoli do konce účetního období následujícího po účetním období, za které byla sestavena a schválena účetní závěrka, na základě které se zisk nebo jiné vlastní zdroje rozdělují. Oproti předchozí úpravě novela pravidla rozdělování zdrojů společnosti výslovně vztahuje také na jiné vlastní zdroje.

3. Zamezení řetězení právnických osob ve volených orgánech společnosti (§ 46 odst. 3 a násl. ZOK)

Právnické osoby, jež jsou členem voleného orgánu kapitálové společnosti, jsou povinny zmocnit bez zbytečného odkladu jedinou fyzickou osobu, aby je v orgánu zastupovala. Bez zmocnění fyzické osoby a jejího zápisu do obchodního rejstříku nebude možné zapsat právnickou osobu jako člena voleného orgánu. Pokud právnická osoba fyzickou osobu nezmocní a ta nebude zapsána do obchodního rejstříku do 3 měsíců od vzniku funkce (a v případě již zvolených členů orgánů do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely zákona (tj. do 1. dubna 2021)), funkce právnické osoby v orgánu zaniká. Podle novely se tedy v případě obchodních korporací nelze spoléhat na zákonnou konstrukci občanského zákoníku, která stanoví, že právnickou osobu, která je členem voleného orgánu právnické osoby a nezmocní žádnou fyzickou osobu, zastupuje člen jejího statutárního orgánu.

4. Smlouva o výkonu funkce (§ 59 a násl. ZOK)

Novela nově výslovně stanoví, že smlouva o výkonu funkce, která nebyla schválena nejvyšším orgánem společnosti, nenabývá účinnosti – dosud byla důsledkem neschválení smlouvy její relativní neplatnost (které se bylo možné dovolat v omezené době). Zároveň neschválení smlouvy může mít vliv na výši odměny člena orgánu. Jakmile je smlouva schválena, je účinná ode dne jejího uzavření, nebo ode dne vzniku funkce, podle toho, který okamžik nastane později; jedná se však o dispozitivní pravidlo a nejvyšší orgán může zvolit jiný okamžik nabytí účinnosti.

Novela dále vyjasňuje postup pro případ rozporu mezi společenskou smlouvou společnosti a smlouvou o výkonu funkce. V takovém případě budou mít přednost ujednání společenské smlouvy, ledaže byla smlouva o výkonu funkce schválena většinou vyžadovanou pro změnu společenské smlouvy – pak se použijí ujednání ve smlouvě.

5. Vypuštění některých údajů ze společenské smlouvy či stanov kapitálových společností (§ 146 odst. 3 a § 250 odst. 4 ZOK)

Novela nově umožňuje vypuštění údajů, které jsou ve společenské smlouvě či stanovách uvedeny při založení kapitálových společností, bez nutnosti přijmout rozhodnutí o změně společenské smlouvy nebo stanov ve formě notářského zápisu (nově se vypuštění těchto údajů nepovažuje za změnu společenské smlouvy či stanov). Rozhodnutí o vypuštění těchto údajů v takovém případě musí být (ve společenské smlouvě nebo stanovách) předem svěřeno do působnosti statutárních orgánů.

6. Změna úpravy rozhodování *per rollam* (§ 175 odst. 3 a § 419 odst. 2 ZOK)

V případě rozhodování mimo jednání valné hromady novela u těch rozhodnutí valné hromady, která vyžadují osvědčení notářským zápisem, nově požaduje rozeslání návrhu rozhodnutí ve formě notářského zápisu všem společníkům či akcionářům (přičemž postačí rozeslat kopii návrhu rozhodnutí). Nadále však již novela neobsahuje povinnost vyhotovení notářského zápisu pro každé jednotlivé vyjádření akcionáře k navrženému rozhodnutí. U společností s ručením omezeným a nově i u akciových společností tak bude dostačující, aby společníci a akcionáři zaslali svá vyjádření s úředně ověřenými podpisy.

7. Podíl s právem jmenovat jednatele (§ 194a ZOK) a akcie s právem jmenovat členy představenstva a dozorčí rady (§ 438a a § 448b ZOK)

Novela zavádí tzv. podíl s vysílacím právem a umožňuje, aby společenská smlouva určila, že s podílem je spojeno právo jmenovat jednoho nebo více jednatelů a takto jmenovaného jednatele odvolat. Celkový počet takto jmenovaných jednatelů nesmí být větší než počet jednatelů volených valnou hromadou. Cílem omezení je zachovat vliv ostatních společníků (prostřednictvím rozhodování na jednání valné hromady) na personální obsazení funkcí jednatelů. Obdobně novela zavádí možnost, aby stanovy určily, že s akcií je spojeno právo jmenovat jednoho nebo více členů představenstva, případně dozorčí rady a takto jmenované členy odvolat.

8. Kodeterminace členů dozorčí rady (§ 448 a § 448a ZOK)

Novela doplňuje úpravu tzv. kodeterminace členů dozorčí rady, tedy volby členů dozorčí rady zaměstnanci, která je povinná u společností s více než 500 zaměstnanci v pracovním poměru. K platnosti volby nebo odvolání členů dozorčí rady volených zaměstnanci se mimo jiné vyžaduje, aby hlasování bylo tajné a aby se voleb zúčastnila alespoň třetina oprávněných voličů nebo zvolených volitelů.

9. Úprava monistického systému akciových společností (§ 456 a násl. ZOK)

Zákonodárce provedl rozsáhlou úpravu koncepce orgánů akciové společnosti s monistickým systémem vnitřní struktury s cílem jednoznačného rozlišení monistického a dualistického modelu. Nově bude statutárním orgánem společnosti s monistickým systémem pouze správní rada, která bude mít funkci statutárního i kontrolního orgánu (správní radě tak náleží obchodní vedení a dohled nad činností společnosti, včetně řádného vedení účetnictví). Pokud stanovy neurčí jinak, bude mít správní rada tři členy.

Obchodní korporace jsou povinny přizpůsobit svá zakladatelská právní jednání novele ZOK do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti novely a doručit jejich upravená znění do sbírky listin. V případě, že novela ukládá povinnost provést v obchodním rejstříku zápis skutečnosti, jež se dosud nezapisovala, nebo do sbírky listin uložit listinu, jež se dosud neukládala, zapsaná osoba je povinná podat návrh na zápis do obchodního rejstříku nebo uložit listinu do sbírky listin do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely. Porušení této povinnosti může v nejzazším případě vést až ke zrušení obchodní korporace.

Výše uvedené shrnutí představuje jen část změn, které tato rozsáhlá novela přináší. Dále novela mění například také způsob podávání protestu proti rozhodnutí valné hromady a účinnost některých změn stanov, zavádí povinnost představenstva vyhotovit za určitých podmínek zprávu o podnikatelské činnosti společnosti a mění rozsah smluv, jež mají být povinně schvalovány valnou hromadou.

V případě dotazů se prosím obraťte na [Jana Jakoubka](#) nebo [Václava Kubra](#).

White & Case, s.r.o., advokátní kancelář

Na příkopě 14

110 00 Praha 1

Česká republika

T +420 255 771 111

Odkaz na White & Case znamená mezinárodní právní praxi sestávající z White & Case LLP (společnost typu „limited liability partnership“ registrovanou ve Státě New York), White & Case LLP (společnost typu „limited liability partnership“ založenou v souladu s právním řádem Anglie) a všech dalších k nim přidružených společností a subjektů.

Tento článek byl připraven pro zájemce jako obecná informace. Není a ani neusiluje o to být komplexní. Vzhledem k obecné povaze jeho obsahu nemůže být považován za právní poradenství.

© 2020 White & Case LLP